

Anul XCVI
(96)
SERIE NOUĂ

BISERICA ȘI ȘCOALA

PUBLICAȚIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ARADULUI

Fondat 1877
Nr. 10
Octombrie 2015

O cetate a credinței, culturii și unității românești*

Catedrala Veche a Aradului, cu hramul Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul, aniversază anul acesta (2015) 150 de ani de la târnosire. Această catedrală, care ilustrează un veac și jumătate din viața eparhiei Aradului, a fost construită între anii 1861-1865, în vremea arhiepiscopiei Episcopului Procopie Ivașcovici și sub coordonarea arhitectului Antoniu Zigler. Ea a fost zidită în stilul baroc, adoptat în secolul 19 de majoritatea bisericilor din Transilvania, înscriind nume cunoscute de meșteri, între care amintim pe pictorii Nicolae Alexici, Ioan Zaicu și Anastasie Demian și sculptorul Iosiv Bosioc.

De la începutul existenței ei și până astăzi, Catedrala Veche a Aradului a fost locul de manifestare, slujire și osteneală misionară în această parte a țării a unor ierarhi vrednici, păstrători ai dreptei credințe, luminători ai poporului și sprijinitori ai celor aflați în nevoi. Astfel, în lista marilor ierarhi români din Arad, care au slujit în această Catedrală se remarcă în mod deosebit: episcopul Ioan Mețianu, ajuns mai târziu Mitropolit al Ardealului și de numele cărui se leagă zidirea impunătoare a Catedralei mitropolitane din Sibiu, episcopul Ioan Ignatie Papp, care și-a legat numele, între multe alte realizări, de înfă-

țurirea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, eruditul vlădică Grigorie Comșa, vrednicul de pomenire Nicolae Corneanu, fostul Mitropolit al Banatului, și, de asemenea, Patriarhul Teoctist Arăpașu, care a pășorit la Arad mai mult de 10 ani (1962-1973). Din anul 1984 până azi, episcop și arhiepiscop al Aradului este Înaltpreasfințitul Părinte Timotei Sevcicu, care împlinește anul acesta (2015) 31 de ani de arhiepiscopie. Totodată, Catedrala Veche a Aradului a fost și loc de promovare a teologiei și culturii românești, prin activitatea rodnică a unui număr impresionant de preoți, unii profesori la Institutul Pedagogic-Teologic din Arad, iar mai târziu la Academia Teologică din Arad și în prezent la Facultatea de Teologie a Universității Aurel-Vlaicu. Dintre aceștia amintim pe: protopopul Traian Vățian, preotul martir Ilarion V. Felea, luminătorii ai poporului și sprijinitori ai celor aflați în nevoi. Astfel, în lista marilor ierarhi români din Arad, care au slujit în această Catedrală se remarcă în mod deosebit: episcopul Ioan Mețianu, ajuns mai târziu Mitropolit al Ardealului și de numele cărui se leagă zidirea impunătoare a Catedralei mitropolitane din Sibiu, episcopul Ioan Ignatie Papp, care și-a legat numele, între multe alte realizări, de înfă-

a fost spațiu-simbol al multor evenimente de seamă din istoria românilor din această parte a țării. Astăzi, Catedrala Veche, cu denu-

mirea oficială de biserică Parohiei Arad-Centru, desfășoară o intensă activitate pastorală, misionară, filantropică și culturală prin progra-

mul de slujbe care se desfășoară zilnic în biserică, prin cele două coruri: Corul „Armonia” cu o activitate neîntreruptă din anul 1919 și Corul de Tineret înființat în anul 1990; prin cele două asociații: Asociația femeilor creștine „Cuvioasa Paraschiva”, înființată în anul 1997 și Asociația „Calea Mântuirii”, înființată în anul 2008. La acestea se adaugă și activitățile educative pentru copiii și tinerii parohiei, desfășurate în cadrul Școlii de duminică. Acum, la ceas aniversar, adresăm felicitări și părintești binecuvântări Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei al Aradului, clerului și credincioșilor Parohiei Arad-Centru, precum și tuturor celor care au contribuit la organizarea manifestărilor prilejuite de aniversarea a 150 de ani de la târnosirea Catedralei Vechi a Aradului, dorindu-le sănătate și mântuire, pace și bucurie într-un mulți și binecuvântați ani!

† DANIEL
Patriarhul
Bisericii Ortodoxe Române

* Mesajul Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu prilejul aniversării a 150 de ani de la târnosirea Catedralei Vechi a Aradului (Parohia Arad-Centru)

O sută cincizeci de ani de mărturie creștină

În prima decadă a lunii octombrie a anului curent, biserica centrală din Arad, fostă Catedrală, iar azi a parohiei prime a Eparhiei a îmbrăcat straie sărbătorești, cum însăși natura inconjurătoare înfrumusețează toamna, ca anotimp și al vieții omenești cu farmecul unei maturități depline, în pragul iernii sau bătrâneții răsplătite de vrednicia împlinirilor. Cronica eparhială și cea parohială înscriind deopotrivă întâmplările și evenimentele de importanță locală sau generală se oprește deosebi în a doua jumătate a secolului al nouăsprezecelea, asupra târnosirii unei noi catedrale ortodoxe române pentru cetatea arădeană. De atunci pe filele istorice s-au scris multe rânduri ce poartă duhul vremii, cu evlavia cuvenită a stilului bisericesc, acesta urmând oarecum pe cel al zidirii însăși ce se înalță falnic, ca și turnurile ce poartă stindardul dreptei credințe. Desigur că, nu au fost uitate vetrele episcopale mai vechi, mai ales de la anul 1706 al înființării eparhiei în cetatea menită să înfrunte vremile. Și nu s-a uitat nimic din cele trăite, adică trecerea generațiilor, fiecare cu oamnenii și faptele lor, totul pe etnii și confesivii ce își duc zilele în bună înțelegere și prosperitate, dând mereu mărturia unei religiozități sănatoase, atât la bucurie, cât și la necaz, cunoscând că, toate sunt după voia lui

Dumnezeu, spre mărirea Lui și mântuirea celor ce cred. Înțelegând Biserica drept instituția divină și umană ce cuprinde toată lumea, biserica pe care o privim ca și casă a lui Dumnezeu și-a găsit tălcuirea adevărată în veacul și jumătate de călăuzire spornică a vieții nu numai a unei părți din orașul de reședință a eparhiei, ci și a întregului întins al acesteia, fiind modelul celorlalte biserici răspândite pe un teritoriu ce depășește hotarele județului de astăzi, în plus, cu legături strânse cu alte centre Ierarhice. S-ar putea da ca pildă faptul că din șirul Ierarhilor care au slujit-o începând cu ctitorul

Catedralei, doi au fost promovați la treapta patriarhală, șase la cea mitropolitană sau de locuitori de mitropolit și unul de arhiepiscop. În cadrul exercitării misiunii bisericești în lume, un rost aparte l-a împlinit școala din preoție, mulți dintre ei deservind multiplele sectoare de activitate ale societății în diferitele ei etape spre progres. De exemplu, în vremea din urmă planul asistivității medicale și sociale a luat o amploare în așa măsură, încât pentru implicarea Bisericii s-a făcut si-

mțită nevoia creării unui profil corespunzător în cadrul Facultății de Teologie. S-ar putea spune deci și în acest cadru că, tineretul mai ales a găsit sprijinul constant din partea Bisericii în alegerea căii de formare potrivită pentru viață, păstrând un întreg și bogat lăsamânt din vechime. Atenți la instruirea și educarea celor tineri, cu îndrumarea Bisericii prezente în viața lor cei maturi sau mai în vârstă s-au întărit mereu în convingerea și lucrarea lor. În anul acesta ce omagiază misiunea parohiei și mănăstirii, ca și personalitățile de mare suprafață spirituală, de asemenea și când se împlinesc 130 de ani de la autocefalia Bisericii Ortodoxe Române și 90 de ani de la ridicarea ei la rangul de Patriarhie, Catedrala Veche amintește o întreagă istorie, la care a fost martor și însăși aceea că, unul dintre slujitorii ei are meritul de a fi fost primul care într-un for decisiv a propus vrednicia patriarhală pentru Biserica națională, și reprezintă misiunea eparhiei la nivelul cerut pe planurile tradiționale, excelând totodată prin preoții și credincioșii ei și pe planul parohial la îndeplinirea cerințelor vremii. Zidirea unei noi Catedrale la Arad a început de la vechea catedrală, cu slujba de punere a pietrei fundamentale, iar mai apoi la cea de târnosire, ca și de ridicare în rang

bisericesc, potrivit tipicului îndătinat, pecetluind astfel continuitatea scrierii împreună a unei cronici de cinstă pentru arădeni. Înaintași vrednici vegheant și tot ceea ce este zidire nouă să păstreze temelia veche statornică spre afirmarea unității și continuității românești. Aceasta a fost demulț visarea lor, care devine azi o realitate. O carte dată la lumină în astfel de zile sărbătorești și încadrată în programul de manifestări, recapitulează și sintetizează o cronică adevărată, pe care o dorim mereu îmbogățită pe măsura trecerii timpului. În acest scop înălțăm și stăruitoarea rugăciune, care încheie multe din sfintele slujbe și anume: „Întărește Dumnezeuzele Sfânta și dreapta credință a dreptmăritorilor creștini și Sfânt locașul acesta în veacul veacului”. Și să nu uităm a pomeni pe toți donatorii, miluitorii și binefăcătorii bisericii sărbătorite, pe toți ostentorii și slujitorii ei pentru dobândirea celor de folos, precum și pe cei ce au ctitorit-o spre a lor răsplătire cerească. Totodată vor fi pomeniți neîncetat la Sfântul și Dumnezeuzeal altar cei care dau mărturia adevăratei credințe cu multă jertfelnicie, toți și toate. Iar totul spre mărirea lui Dumnezeu și mulțumirea oamenilor.

† Timotei
Arhiepiscopul Aradului

Urmare din pagina 2

Parcurgem un moment festiv în care plecând cu recunoștință frunțile înaintea jertfei înaintașilor, mulțumim lui Dumnezeu pentru toate, cu nădejde în ajutor ceresc și pe viitor.

Acest moment festiv primește un plus de valoare prin prezența personalităților bisericești și civile ale urbei și a Dumneavoastră, a tuturor participanților.

De aceea se cuvine să mulțumim Milostivului Dumnezeu pentru aceste clipe înălțătoare care însă ne angajează la responsabilități sporite.

Mulțumim cu adâncă plăcere Părintelui nostru duhovnicesc, Înaltpreasfințitul Dr. Timotei Seviciu,

Arhiepiscop al Aradului, pentru încredere și pentru părintească purtare de grijă.

Ca de fiecare dată, și acum ne simțim ocrotiți sub omoforul, purtarea de grijă și rugăciunile Înaltpreasfințitei Sale pentru noi, fii săi duhovnicesci.

Cu adânc respect, adresăm călduroase mulțumiri Domniei Sale domnului **dr. ing. Gheorghe Falcă, Primarul Aradului**. Mulțumirea noastră o împletim cu felicitarea pe care i-o adresăm acum când în urma unui riguros examen, a dobândit titlul științific de doctor.

Domnia sa, este singurul primar din perioada post-decembriștă care a susținut și ajutat substanțial

întregul complex al Catedralei Vechi.

Tot ceea ce noi am realizat din punct de vedere administrativ, datorăm în cea mai mare parte sprijinului Domniei Sale. De aceea potrivit conceptului biblic, îi adresăm rugămintea să nu se bucure de cuvintele noastre mulțumitoare, ci mai ales, să se bucure de faptul că pentru ajutorul dat, numele îi va fi scris în Ceruri (**Luca 10, 20**).

Cu aleasă considerație, mulțumim pentru prezență doamnei **Claudia Boghicevici, deputat în Parlamentul României și fost Ministru al Muncii**.

Cuvânt de mulțumire, cu respect adresăm doamnei **Florentina Horgea, sub-prefect al județului Arad**, pentru

faptul că prin prezența a onorat întru-nirea noastră.

Respectuoase mulțumiri adresăm Domniei Sale Domnului **Adrian Tolea**, Președinte interimar al Consiliului Județean Arad, care prin Centrul Cultural Județean a sprijinit tipărirea lucrării monografice a Parohiei noastre.

Calde mulțumiri adresăm întregului corp academic al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, reprezentat aici ca și la aproape fiecare Liturghie săvârșită în duminici și sărbători în Catedrala Veche, de distinsul **prof. univ. dr. Aurel Ardelean, președinte Universității „Vasile Goldiș” din Arad**.

În mod deosebit, adresez calde mulțumiri Părintelui **prof. univ. dr. Cristinel Ioja, Președinte Senatului Universității „Aurel Vlaicu” din Arad**, pentru prezență și pentru sprijinul acordat la buna desfășurare a acestor manifestări.

Nu în ultimul rând, cu regretul că tribut ar uitării, poate am omis pe cineva, adresez calde și respectuoase mulțumiri, tuturor celor care prin gând, cuvânt și faptă, ne-au stat alături în această vară fierbinte, pentru ca astăzi să putem spune cu mulțumire, deodată cu cuvântul inspirat: „Până aici ne-a ajutat nouă Domnul” (**1 Regi 7, 12**).

Catedrala Veche în haină de sărbătoare

Zilele de 9, 10 și 11 octombrie din anul 2015, vor rămâne în istoria Catedralei Vechi și a Eparhiei Aradului totodată, ca zile de înaltă trăire spirituală și profundă vibrație românească. Aceste sentimente au fost trezite de manifestările legate de împlinirea a 150 de ani de la târnosirea sfântului locaș. Moment unic și de excepție, moment care adună peste un secol și jumătate de jertfă și mărturie ortodoxă și românească în acest colț de țară. În cinstea acestui eveniment s-a organizat și desfășurat, pe parcursul a trei zile, de către Parohia Ortodoxă Română Arad-Centrul, o serie de acțiuni cultural-bisericești sub genericul *Catedrala Veche Ortodoxă a Aradului. Tradiție și actualitate – 150 ani de istorie, spiritualitate și cultură ecleziastică*. Acțiunile au implicat întreaga comunitate adunată în jurul acestei biserici: slujitori, consiliul parohial și credincioșii, bucurându-se mai înainte de toate, de îndrumarea și directa implicare a Înaltpreasfințitului Arhiepiscop dr. Timotei Seviciu.

Manifestările au debutat în după-amiaza zilei de 9 octombrie, ora 16, printr-un Tedeum oficiat de soborul preoților slujitori ai Catedralei Vechi în frunte cu Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei. Au fost înălțate rugăciuni de laudă și mulțumire Preamilstivului Dumnezeu pentru purtarea de grijă și darurile revărsate asupra acestei biserici, a slujitorilor și credincioșilor ei, de la zidirea acesteia și până în prezent. Mai mult, pentru faptul că ne-a învrednicit pe noi să ajungem și să trăim astfel de clipe.

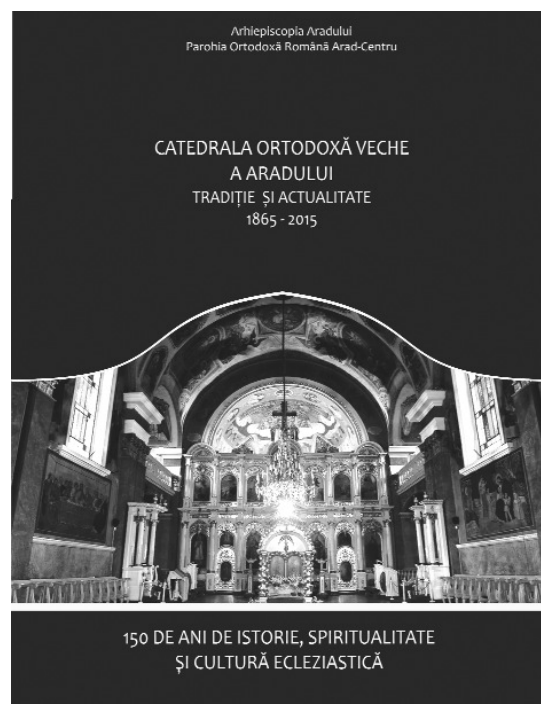
În continuarea momentului mai sus evocat, la ora 17, în Aula Facultății de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea” din Arad, a avut loc deschiderea festivă a manifestărilor. La acest moment solemn au participat oficialități locale în frunte cu primarul Aradului, d-nul ing. dr. Gheorghe Falcă, reprezentanții celor două universități arădene, slujitorii și credincioșii Parohiei Arad-Centrul, presa și televiziunile locale. Festivitatea s-a deschis prin cuvântul Parohului Catedralei Vechi, pr. Traian-Ioan Micoroi, care a evocat atât prezentul, cât și trecutul acestei parohii; momente importante din istoria Catedralei, personalități de marcă care au punctat devenirea culturală, bisericească și națională a comunității românești arădene și a lăcașului de cult, exigențele care se impun urmașilor, precum și mulțumiri nominale celor care s-au implicat în organizarea și desfășurarea manifes-

tărilor. A urmat cuvântul Înaltpreasfințitei Sale Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, subliniind importanța majoră a Catedralei nu doar în istoria locală, ci și în cea națională. De altfel, biserica acesta a fost martoră a celor mai importante evenimente din istoria locală și națională; concentrează istoria întregii zone și a întregii Episcopii. Rând pe rând, ceilalți invitați au rost un cuvânt, surprinzând diferite aspecte ale istoriei Catedralei și a momentului sărbătoresc, relația Catedralei Vechi cu celelalte instituții de cultură din trecut și din prezent.

Un miniconcert coral, susținut de corul Seminarului Teologic din Arad, condus de arhid. prof. Tiberiu Ardelean, a făcut trecerea spre partea a doua a manifestării, constând într-o sesiune de comunicări. Referenții, profesori de teologie și slujitori ai Catedralei Vechi, au prezentat personalități marcante și activități misionar-culturale din istoria parohiei, punând în evidență locul central ocupat de această biserică în istoria zonei și a eparhiei, vrednicia slujitorilor ei, implicarea personalităților laice ale vremii și jertfelnicia credincioșilor.

Organizarea manifestărilor primei zile în incinta Facultății de Teologie, implicarea cadrelor didactice ale facultății în organizarea și desfășurarea manifestărilor precum și a Seminarului Teologic din Arad, profesori și elevi, pune în evidență legătura strânsă din trecut și prezent, a Vechii Catedrale a Aradului cu aceste două instituții de învățământ teologic. De altfel, în decursul vremii ierarhii arădeni au arătat o grijă deosebită pentru instruirea personalului clerical în Institutul și apoi Academia Teologică, prin cooptarea unor cadre didactice temeinic pregătite și cu o ținută morală exemplară, mulți dintre ei slujitori la altarul Catedralei Vechi.

Cea de-a doua zi a manifestărilor a inclus un program religios-artistice prezentat de către copiii Parohiei Arad-Centrul, în special de cei care frecventează Școala de duminică. Sceneta „Suflet de copil între bine și rău”, s-a desfășurat în sala de festivități a Parohiei Arad-Centrul, în prezența Înaltpreasfințitei Sale dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, a slujitorilor și credincioșilor acestei parohii. Includearea acestui moment în cadrul festivităților dedicate celor 150 de ani de la ridicarea și târnosirea catedralei, reliefează grija deosebită a slujitorilor parohiei față de cei mici,

implicarea parohiei în viața credincioșilor și activitatea pastoral-misionară la care este angajată.

La ora 18 s-a oficiat slujba Vecerniei de către Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei, înconjurat de soborul slujitorilor Catedralei Vechi, punctându-se și liturgic șirul acestor manifestări omagiale. Îndată după slujba Vecerniei, în sala de festivități a parohiei, a avut loc expoziția și prezentarea obiectelor de cult și cărții vechi aflate în patrimoniul Parohiei Arad-Centrul. O expoziție inedită și prin ceea ce s-a pus la dispoziția participanților, dar și prin faptul că istoria acestui locaș de cult nu consemnează nicio acțiune de acest gen. Scopul a fost acela de a scoate în evidență bogăția culturală și spirituală, a cărei depozitară a fost de un secol și jumătate, Catedrala istorică a Aradului. Punerea în evidență a trecutului conferă identitate, asigură un viitor solid și sporește responsabilitatea celor din prezent. Pe de altă parte, expoziția a urmărit să scoată la lumină pe marii donatori care au întreținut istoria acestui loc sfânt, au sprijinit și înfrumusețat sfântul locaș, fiind totodată și un piros omagiu adus acestora, la împlinirea celor 150 de ani de existență.

A treia zi din ciclul manifestărilor dedicate împlinirii a 150 de ani de la târnosirea Catedralei istorice a Aradului, a debutat, duminică dimineața, cu oficierea Sfintei Liturghii. Soborul slujitorilor a fost alcătuit din preoții și diaconii Parohiei Arad-Centrul, o parte din membrii Permanenței eparhiale și stareții celor mai importante mănăstiri din Eparhie, în frunte cu Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei. În finalul Sfintei Liturghii s-a oficiat Parastasul de pomenirea a ctitorilor, slujitorilor și binefăcătorilor sfântului locaș, fiind pomeniți nominal toți aceștia, rememorând odată cu numele lor întreaga istorie a acestui edificiu ecleziastic. La finalul slujbei, preotul paroh a dat citire mesajului transmis de către Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, cu prilejul acestei aniversări, intitulat: „O cetate a credinței, culturii și unității românești”. Astfel că, Dumnezeuasca Liturghie a constituit momentul culminant al manifestărilor aniversare, iar mesajul Preafericitului Patriarh Daniel, a constituit punctul culminant al Sfintei Liturghii.

În seara aceeași zile a avut loc alte două manifestări, desfășurate în sala mare a Teatrului de Stat din

Arad, menite să întregescă frumusețea și trăirea acestor zile de mare sărbătoare. La ora 18 a avut loc lansarea monografiei Parohiei Arad-Centrul. Lucrarea intitulată *Spiritualitate arădeană. Istoria Parohiei Ortodoxe Române Arad-Centrul*, aparține preotului dr. Pavel Vesa, cunoscut istoric bisericesc, trecut la cele veșnice în anul 2013. Prezentarea volumului a fost făcută de Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei care în cuvântul său a elogiat personalitatea și bogata activitate cărturărească a regretatului părinte Pavel Vesa. Istoria parohiei nu se rezumă doar la o înșiruire de date ci este plasată în contextul social și cultural al vremii, ceea ce oferă o integrare a acestei parohii în contextul general al istoriei locului și al țării, a apreciat Înaltpreasfințitul Sa.

La ora 19 a avut loc un concert aniversar, susținut de cele două coruri ale Parohiei Arad-Centrul, concert care a și încheiat seria manifestărilor dedicate împlinirii a 150 de ani de la târnosirea Catedralei istorice a Aradului. Programul artistic al corurilor a fost prezentat de parohul Catedralei Vechi, preacucernicul părinte Traian Micoroi. Partea întâi a concertului a fost rezervată Corului de tineret al Parohiei Arad-Centrul, instruit și dirijat de maestrul conf. dr. Mircea Buta. Repertoriul prezentat a cuprins opt piese dintre care șase piese de factură religioasă, iar două piese de factură folclorică, piese populare cu melodii din Vestul țării. Trebuie precizat că două pricezne din repertoriul corului au fost serice de doi foști dirijori ai Catedralei Vechi: pr. Ioan Șerb și pr. Mircea Emandi.

În cea de-a doua parte a concertului, pe scena Teatrului de Stat din Arad, a urcat Corul Mixt „Armonia” al Parohiei Arad-Centrul. Această reputată formație corală este instruită și condusă de maestrul prof. Ovidiu Boar. Repertoriul corului a cuprins opt piese dintre care patru piese de factură religioasă, una aparținând repertoriului clasic internațional („Aliluia” din oratoriu *Mesia*, compus de G. F. Handel) și trei piese din repertoriul folcloric. Menționăm că trei din cele opt piese interpretate au fost compuse de foștii dirijori ai acestui cor: pr. Ioan Șerb, prof. Ioan Lipovan și prof. Doru Șerban.

Rămâne pentru istorie acest moment aniversar precum și tot ceea ce s-a organizat și desfășurat în cinstea lui.

Prof. dr. Marcel Tang

Itinerar chiriarhal al Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Sevcicu, octombrie 2015

Joi, 1 octombrie – Sluștește și predică în cadrul Sfinției Liturghii la Mănăstirea Arad – Gai de praznicul hramului Acoperământului Maicii Domnului, în biserica nouă.

Duminică, 4 octombrie – Chiri-arhul oficiază slujba de sfințire a bisericii Mănăstirii cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Roșia, Protopopiatul Sebiș, săvârșește slujba Sfinției Liturghii înconjurat de un sobor de preoți și diaconi în altarul de vară din curtea mănăstirii, cu rostirea unui cuvânt de învățătură.

Luni, 5 octombrie – Prezidarea Permanenței Consiliului Eparhial, pentru rezolvarea problemelor curente.

Marti, 6 octombrie – prezidează sesiunea de toamnă a examenului de Capacitate preotească pentru absolvenții de la licență și master ai Facultății de Teologie Ortodoxă „Iliarion V. Felea” din Arad, fiind duhovnicul ai Arhiepiscopiei Aradului, doritori să devină slujitori ai sfințelor altare.

Joi, 8 octombrie – Chiri-arhul oficiază și rostește un cuvânt de învățătură la slujba de sfințire a unui nou magazin de obiecte bisericesti din centrul Aradului, pus sub ocrotirea Sfantului Ierarh Andrei Șaguna, înconjurat de un sobor de preoți consilieri și ostentitori ai Centrului Eparhial.

Vineri, 9 octombrie – Participă la deschiderea lucrărilor conferinței ANATECOR 2015 cu rostirea unui cuvânt. Sluștește la Catedrala Veche slujba de Te-deum, cu prilejul deschiderii manifestărilor cultural-bisericesti dedicate împlinirii a 150 de ani de la tămsirea Catedralei Vechi din Arad. Evenimentul a continuat cu prezidarea și rostirea unei alocuțiuni în cadrul simpozionului aniversar cu titlul „150 de ani de istorie, spiritualitate și cultură ecleziască” în Aula Facultății de Teologie Ortodoxă „Iliarion V. Felea”, la care au participat oficialități și numeroși oaspeți de seamă ai urbei arădene.

Sâmbătă, 10 octombrie – Chiri-arhul participă în cea de-a doua zi din seria manifestărilor organizate cu prilejul împlinirii a „150 de ani de la tămsirea Vechii Catedrale arădene”, la un program artistic susținut de către copiii „Școlii de duminică” ce activează în cadrul Parohiei Arad-Centru, felicitându-i pe copilași pentru dragostea lor față de această biserică, precum și pe părinții și îndrumătorii lor. Oficiază slujba vecheriei, înconjurat de preoții și diaconii acestei parohii și în prezența a numeroși credincioși. În finalul manifestărilor participă cu un cuvânt în sala de festivități a parohiei la o expoziție de obiecte de cult, carte bisericească și laică și odăjdii liturgice, cu valoare de patrimoniu, aparținătoare acestei catedrale, felicitând organizatorii pentru grija arătată față de păstrarea în bune condiții a patrimoniului și tradiției locale.

Duminică, 11 octombrie – Sluștește și predică la Sfânta Liturghie alături de un sobor de preoți, ieromonahii și diaconi, în Catedrala Veche a Aradului, la momentul convenit s-a dat citire mesajului Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu prilejul aniversării a 150 de ani de la tămsirea Catedralei Vechi a Aradului (Parohia Arad-Centru), intitulat „O cetate a credinței, culturii și unității românești”. La finalul Sfinției Liturghii, Chiri-arhul, înconjurat de soborul slujitorilor, săvârșește slujba Parastasului pentru toți citorii, slujitorii, ostentorii și susținătorii Catedralei Vechi, trecuți la cele veșnice. În după amiaza zilei, Ierarhul participă în sala mare a Teatrului de Stat din Arad, prin prezentarea volumului de carte intitulat „Spiritualitate arădeană. Istoria Parohiei Ortodoxe Române Arad-Centru” a preotului dr. Pavel Vesa, cunoscut istoric bisericesc, elogiind personalitatea și bogata activitate cărturească a regretatului părinte trecut la cele veșnice. Manifestarea s-a

încheiat printr-un concert aniversar, susținut de cele două coruri ale parohiei Arad-Centru.

Luni, 12 octombrie – Chiri-arhul asistă la slujba de TE Deum la deschiderea conferinței de toamnă a preoților din cadrul Protopopiatului Arad, prezidează lucrările acestei conferințe ce a avut loc în Aula Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad, robind la momentul convenit un cuvânt. Ierarhul săvârșește, pe platoul din incinta unității militare, în prezența unor oficialități, alături de un sobor de preoți, o rugăciune de binecuvântare pentru militarii Batalionului 191 Infanterie „Radu Golescu” din Arad, care au plecat în misiune, urându-le acestora sănătate, pace și ajutor de la Dumnezeu, spor în toate, mult curaj și întoarcerea cu bine acasă.

Marti, 13 octombrie – Asistă la slujba de TE Deum și prezidează deschiderea conferinței semestriale de toamnă a preoților din Protopopiatul Lipova, care s-a desfășurat în Mănăstirea Feredeu, Protopopiatul Lipova, robind la momentul convenit un cuvânt.

Miercuri, 14 octombrie – sluștește și predică, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, Sfânta Liturghie în Biserica cu hramul „Sfânta Cuvioasă Parascheva” a Schitului de maici Bodroglu-Vechi din Arhiepiscopia Aradului.

Sâmbătă, 17 octombrie – Săvârșirea slujbei de parastas cu rostirea unui cuvânt, în Parohia Arad-Centru, la împlinirea celor 40 de zile de la trecerea la cele veșnice a regretatului prof. Cornea Iustin, membru în Comitetul de sprijin al construcției noii Catedrale Arhiepiscopale.

Duminică, 18 octombrie – sluștește și predică la slujba de tămsire și oficiază Sfânta Liturghie din Parohia Bocsig Gară, Protopopiatul Ineu, înconjurat de un sobor de preoți, unde a sfințit biserica parohială cu hramul „Sfântul Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul”, La finalul Sfinției Liturghii, parohul Răz-

van Trip a fost hirotesit întru sachelar. Totodată Chiri-arhul a săvârșit și slujba de sfințire a Căminului Cultural din această localitate.

Luni, 19 octombrie – Chiri-arhul asistă la slujba de TE Deum și prezidează deschiderea conferinței semestriale de toamnă a preoților din Protopopiatul Ineu, care s-a desfășurat la sediul Protopopiatului Ineu, robind la momentul convenit un cuvânt.

Miercuri, 21 octombrie – Prezidarea Permanenței Consiliului Eparhial, rezolvarea problemelor curente.

Vineri, 23 octombrie – Participă cu rostirea unei alocuțiuni, la manifestările organizate de Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” Arad, în parteneriat cu alte instituții de cultură locale, la cea de-a IV-a ediție a Colocviului internațional „Europa centru și margine – cooperare culturală transfrontalieră”.

Sâmbătă, 24 octombrie – Participă și rostește un cuvânt festiv, la manifestările organizate de Centrul Municipal de Cultură Arad, Primăria Arad și Asociația Pămevenilor, dedicate celei de-a șasea ediții a Zilelor Cartierului Pâmeava.

Duminică, 25 octombrie – a asistat la Sfânta Liturghie la Catedrala Veche din Arad, după care, în Piața

Avram Iancu alături de alte oficialități arădene primește delegația oficială în fruntea căreia s-a aflat Excelența Sa, Domnul Klaus Werner Iohannis, Președintele României. Sluștește la slujba religioasă de comemorare a celor căzuți în luptele pentru apărarea țării cu prilejul manifestărilor dedicate Zilei Armatei Române.

Luni, 26 octombrie – asistă la slujbele din biserica parohială Arad-Centru.

Marti, 27 octombrie – sluștește, cu prilejul hramului Catedralei Patriarhale și a Capitalei, alături de alți Ierarhi membri ai Sfantului Sinod la Sfânta Liturghie oficiată de Preafericitul Părinte Daniel – Patriarhul României, împreună cu Înaltpreasfințitul Părinte Pavlos, Mitropolit de Drama, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Miercuri, 28 octombrie – asistă la slujba de TE Deum la Catedrala Patriarhală în deschiderea lucrărilor Sfantului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, cu la ședința solemnă a acestui for de conducere bisericesc la aniversarea a 130 de ani de la autocefalia bisericii noastre și 90de ani de la înființarea Patriarhiei Române.

Joi, 29 octombrie – Chiri-arhul participă la continuarea lucrărilor Sfantului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române întrunit în ședință de lucru.

Vineri, 30 octombrie – Sluștește și predică la Sfânta Liturghie în Catedrala Veche la momentul convenit hirotoneste întru diacon pe teologul Darius-George Pasc pe seama parohiei Bonțești. Prezidarea ședinței Permanenței Consiliului Eparhial.

Sâmbătă, 31 octombrie – Sluștește și predică la Sfânta Liturghie în Catedrala Veche la momentul convenit hirotesind preot pe diaconul Darius-George Pasc pe seama parohiei Bonțești și întru diacon pe absolventul de teologie Cătălin Tulcan pe seama parohiei Lunceșoara, Protopopiatul Sebiș.

Secretar Pr. Silviu-Nicolae Faur

Lansarea cărții „Spiritualitate arădeană. Istoria Parohiei Ortodoxe Române Arad-Centru”

Semnalăm apariția în cadrul Editurii Arhiepiscopiei Aradului a monografiei Parohiei Arad-Centru. Volumul a fost lansat în cadrul manifestărilor dedicate împlinirii a 150 de ani de la tămsirea Catedralei Vechi din Arad, în data de 11 octombrie 2015, la ora 18, în sala mare a Teatrului de Stat din Arad.

Lucrarea aparține preotului dr. Pavel Vesa, cunoscut istoric bisericesc, trecut la cele veșnice în anul 2013. Manuscrisul lucrării intitulat *Spiritualitate arădeană. Istoria Parohiei Ortodoxe Române Arad-Centru*, a fost dat spre publicare Parohiei Arad-Centru de către doamna preoteasă Florica Vesa la inițiativa părintelui paroh Traian MicoROI. Editarea volumului a fost incredințată profesonului Marcel Tang, doctor în teologie, profesor de religie și cântăreț bisericesc al Catedralei Vechi. În această muncă el a fost dublat și completat de către cunoscutul istoric ară-

dean prof. dr. Doru Bogdan, de către pr. prof. univ. dr. Cristinel Ioja, preot slujitor al acestei parohii și de către diacon Paul-Sebastian Orădan, secretar protopopesc, și el slujitor la altarul Catedralei Vechi.

Textul lucrării a fost păstrat în întregime făcându-se doar unele nuanțări ale textului la notele de subsol și adăugări în ce privește șirul preoților Catedralei, mai precis, 17 biografii ale preoților și diaconilor care la vremea alcătuirii monografie slujeau la altarul catedralei sau care au fost numiți după pensionarea celor mai în vârstă. La fel, lucrarea a fost îmbogățită cu un număr de 56 de fotografii reprezentând edificiul catedralei, clădirile anexe și slujitorii acesteia. Este cea dintâi lucrare cu caracter monografic dedicată acestei instituții eclesiasice.

Prezentarea volumului a fost făcută de Înaltpreasfințitul Arhiepiscop

Timotei care în cuvântul său a elogiat personalitatea și bogata activitate cărturească a regretatului părinte Pavel Vesa. Istoria parohiei nu se rezumă doar la o însușire de date ci este plasată în contextul social și cultural al vremii, ceea ce oferă o integrare a acestei parohii în contextul general al istoriei locului și al țării, a apreciat Înaltpreasfinția Sa.

Editarea și publicarea acestei lucrări la sărbătorirea marelui moment al împlinirii celor 150 de ani de la citorirea Catedralei Vechi, reprezintă un omagiu față de ierarhii Aradului, în frunte cu episcopul Procopie Ivașcovici, față de citorii stiuți și neștiuți, cu zecele și cu sutele, care au susținut acest proiect ecleziasic și cultural românesc și nu în ultimul rând față de memoria autorului acestei cărți.

Protos.dr. Iustin Popovici
Consilier cultural

Hotărâri ale Sfantului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

În zilele de 28 și 29 octombrie 2015, în Sala Sinodală din Reședința Patriarhală, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a avut loc ședința de lucru a Sfantului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, care a hotărât:

1. Înscrierea în calendarul bisericesc al Bisericii Ortodoxe Române a Sfantului Cuvios Gheorghe Mărturisitorul din Drama cu ziua de prăznuire la 4 noiembrie;
2. Declararea, la propunerea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a anului 2017 ca Anul omagial al iconarilor și pictorilor bisericesți și Anul comemorativ Justinian Patriarhul și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului în Patriarhia Română;
3. Actualizarea de către parohii a pomelnicilor cuprinzând eroii

creștin-ortodocși (ai Războiului de independență, ai celor două războaie mondiale – atât pe frontul de vest, cât și de est, ai închisorilor comuniste, ai Revoluției din decembrie 1989), care sunt pomeniți la sărbătoarea Înălțării Domnului – Ziua Eroilor;

4. Extinderea la nivel național, începând cu anul 2016, a Programului Sănătate pentru sate, desfășurat cu succes în lunile septembrie-octombrie 2015 ca proiect pilot la nivelul Arhiepiscopiei Bucureștilor. A fost apreciată activitatea ierarhilor și clericilor din diaspora română pentru păstrarea credinței ortodoxe, dar și a identității etnice românești.

BIROUL DE PRESĂ AL PATRIARHIEI ROMÂNE

Comitetul de redacție:

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Dr. TIMOTEI SEVICIU – președinte;

Protos. Dr. Iustin Popovici, consilier cultural, redactor responsabil; Arhim. Dr. Teofan Mada, vicar administrativ; Pr. Silviu - Nicolae Faur, secretar eparhial – membri

Editura: Arhiepiscopia Aradului, Arad, 310084, Str. Episcopiei nr. 60-62, Tel.: 0257-281856

ISSN 1220 – 8531, ISSN-L 1220 – 8531 Tehnoredactare: Daniel Albu

Articolele pentru Revista Biserica și Școala se trimit pe următoarea adresă de e-mail: bisericasiscoala1877@gmail.com

PREȚ 3 LEI